

ESAS NO : 1982/182

KARAR NO : 1982/167

ÖZET : 1402 sayılı Yasa'nın 13.maddesinin 2.fıkrası gereğince Sıkıyönetim Komutanı tarafından gönderilen davada 3.fıkra gereğince Adliye Mahkemesi'nin görevsizlik kararı veremeyeceği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Nazif Bircan ve arkadaşları (15 sanık)

O L A Y : Sanıklardan bir kısmı (Kırklareli Demokratik Kültür Derneği) nin Başkan ve yönetim kurulu üyesidirler.Bu yasa/derneğin ismi altında (Dev-Yol) adlı yasa dışı örgütün faal elemanlarıdır.Bir ay önce anarşik olaylarda öldürülen Fevzi Azırcı' anılması maksadı ile bir sinemada 23.12.1978 günü gece tertiplemişler ve salona sol içerikli pankartlar asmışlar,bildiri dağıtmışlardır.Bu gecede,sanıkların bir kısmı komünist esasına göre bir devlet kurulmasını öngören konuşmalar yapmışlar,sol içerikli şiirler türküler söylemişlerdir.

Bu nedenle soruşturma yapan Kırklareli C.Savcılığı 22.9.1980 gününde,bir yetkililik kararı vererek evrakı Kırklareli Sıkıyönetim Savcılığı'na göndermiş ve adı geçen komutanlık 22.9.1980 gününde 1980/39 sayı ile;(Suçun,sıkıyönetim ilânından üç aydan önce işlenmesi nedeniyle mahalli mahkemece işlem yapılması için dosyayı Kırklareli C.Savcılığı'na) geri çevirmiştir.

Kırklareli C.Savcılığı,12.11.1980 günlü iddianame ile sanıklardan Nazif Bircan, H.Hüseyin Erdem,Hasan Ataman,Kemal Cengiz,C.Ragıp Ertem'in T.C.Y.nın 141/1.,142/1.maddelerle ve sanıklar Mehmet Kral,Hayrettin Baykan,Fikret Tanman,Gürkan Oras,Orhan Bozkur Celal Aydın,İbrahim Feridun,Cicioğlu ve Yusuf Çoban'ın aynı Yasa'nın 142/1.,312.ve sanık Sedat Tansuk'un aynı yasanın 141/1.,142/1.maddeleri ile cezalandırılmaları istemiyle haklarında kamu davası açmıştır.

Kırklareli Ağır Ceza Mahkemesi:13.11.1980 gününde,1980/213-178 sayı ile;suçun,sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olduğu ve sıkıyönetim askeri mahkemesinin elkyoduğu suçlarla bağlantılı bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1.Nolu Askeri Mahkemesi:11.12.1981 gününde,1980 1221 esas sayı ile;suçun,sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiği ve sıkıyönetim mahkemelerinde görülen örgütsel eylemlerle ilişkisi bulunmadığı ve sıkıyönetim komutanlığının 22.9.1980 gün ve 1980/39 sayılı yazısına göre,soruşturmanın Adli Mercilerce yürütülmesi gerekeceği düşüncesiyle evrakın gönderildiği ve bu itibarla 1402 sayılı Yasa'nın 13/2.maddesine göre Kırklareli Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararı veremeyeceği nedenleriyle Adli Yargı'nın görevli olduğu kanısına vararak 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesine başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü,Kenan Terzioğlu'nun Başkanlığı'nda,Fethi Özduval,İsmail Oğuz,Nevzat Doğan,Y.İsmet Ayer,Halûk Yardımcı ve Cezmi Elgin'in katılmaları ile yaptığı 19.4.1982 günlü toplantıda,geçici raportör Hâkim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan,toplantıya C mhuriyet Başsavcısı yerine katılan yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan yardımcı Güven Sökmen'in Adli Yargı yerinin görevli

olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıklara atılı suç,sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmiş ve sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu açıkca belli olan suçlardandır.

1402 sayılı Yasa'nın 2301 sayılı Yasa ile 19.9.1980 günü değiştirilen 13.maddesinin 2.fıkrasında,sıkıyönetim komutanına,sıkıyönetim ilânına neden olan ve sıkıyönetim ilânından üç aydan daha evvel işlenen suçlara ait davaların Adli Mercilere verme yetkisi tanınmıştır.Bu yetkinin verilmesinden sonra 22.9.1980 gününde Kırklareli Sıkıyönetim Komutanlığı evrakı Kırklareli C.Savcılığına iade etmiştir.Bu nedenle,1402 sayılı Yasa'nın 13/3.madde ve fıkrası gereğince adliye mahkemesinin görevsizlik kararı vermesine olanak yoktur.Yasaya aykırı olarak verilen görevsizlik kararı kaldırılmalıdır.

SONUÇ : Adli Yargı'nın görevli olduğuna,Kırklareli Ağır Ceza Mahkemesi'nin 13.11.1980 günlü,1980/213-178 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 19.4.1982 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Kenan Terzioğlu

Kenan Terzioğlu

Üye

Fethi Özdural

Fethi Özdural

Üye

İsmail Oğuz

Üye

Nerzat Doğan

Nerzat Doğan

Üye

Y.İsmet Ayer

Y.İsmet Ayer

Üye

Halûk Yardımcı

Halûk Yardımcı

Üye

Cezmi Elgin

Cezmi Elgin

Y.İsmet Ayer
D/E